

LUOSTON KYLÄSUUNNITELMA 2015

Tommi Repo

Opinnäytetyö
Matkailun koulutusohjelma
Restonomi AMK

2015

Matkailun koulutusohjelma

Tekijä	Tommi Repo	Vuosi	2015
Ohjaaja(t)	Ari Kurtti, Matti Liimatta		
Toimeksiantaja	Luosto Klubi ry		
Työn nimi	Luoston kyläsuunnitelma 2015		
Sivu- ja liitemäärä	21 + 3		

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tietoa Luoston Klubi ry:lle Luoston kylän kehittämistä varten. Tavoitteena oli kartoittaa Luostolla vakituisesti asuvien ja siellä mökin omistavien mielipiteitä kylän nykytilanteesta. Toimeksiantajana toimi Luoston Klubi ry. Opinnäytetyössä käytettiin Tilastokeskuksen tilastoja Luoston kylästä, toisten kylien kyläsuunnitelmia pohjana sekä kirjallista ja sähköistä teoriatietaa.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisellä tutkimusotteella. Kartoitus tehtiin kyselyllä, joka jaettiin 133 talouteen. Kysely tehtiin sähköisenä ja paperisena kyselynä. Vastauksia tuli 24 ja ne jakautuivat tasan vakituisesti asuvien ja mökkien omistajien kanssa.

Kyselyn tulosten perusteella kylän ilmapiiriin ja talkoohenkeen oltiin tyytyväisiä, mutta palveluja ja toimintaan toivottiin lisää kylälle. Varsinkin sesonkien ulkopuolelle toivottiin lisää toimintaan. Nuorille vuorostaan toivottiin lisää harrastusmahdollisuuksia. Kylälle merkittävälle laskettelurinteelle kaivattiin modernisointia.

Kyselyn vastausten perusteella tehtiin kyläsuunnitelma Luoston kylälle. Kyläsuunnitelman tekemisessä käytettiin apuna SWOT-analyysiä. Kyläsuunnitelmalla on tarkoitus kartoittaa kylän heikkoudet ja vahvuudet. Tämä suunnitelma on yksi työkalu kylän kehittämisessä jatkossa.

Degree Programme in Tourism

Author	Tommi Repo	Year	2015
Supervisor(s)	Ari Kurtti, Matti Liimatta		
Commissioned by	Luoston Klubi ry		
Subject of thesis	Luosto village plan 2015		
Number of pages	21 + 3		

The purpose of this thesis was to produce data for the development of the Luosto village. The thesis was commissioned by Luosto Klubi ry. The aim was to survey the opinions of Luosto's permanent residents and cottage owners on the current state of the village. Other village plans were used as the basis of the Luosto village plan and the theory was derived from the village plans, statistics provided by Statistics Finland and other sources.

The thesis was executed with a quantitative research approach. The survey was carried out by using a questionnaire, which was distributed to 133 households in both electronic and paper formats. Replies were received from 24 households, of which approximately half were permanent residents and half cottage owners.

The purpose of a village plan is to identify the strengths and weaknesses of the village, and it is used as a tool for future development. SWOT analysis was used to analyse the survey responses. The Luosto village plan will be based on the data gathered from the replies to the survey. The main finding of the survey was that the village currently lacks many services, activities and that the ski centre needs modernizing.

Key words

Luosto, village plan, village operation, tourism

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KYLÄSUUNNITELMA JA SWOT-ANALYYSI	3
2.1	KYLÄSUUNNITELMAN RAKENNE JA PERUSTA	3
2.2	LUOSTON KLUBI RY JA LUOSTON KYLÄ	5
2.3	KYLÄ JA KYLÄTOIMINTA	7
2.4	SWOT-ANALYYSI	8
3	KYLÄSUUNNITELMAKYESELYN TOTEUTUS	11
3.1	KYLÄSUUNNITELMAKYESELYN TEKEMINEN.....	11
3.2	KYLÄSUUNNITELMAKYESELYN VASTAUSTEN ANALYSOIMINEN.....	13
4	LUOSTO KYLÄSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TULEVAISUUS	15
4.1	LUOSTON KYLÄSUUNNITELMA 2015	15
4.2	LUOSTON TULEVAISUUDEN TOIMENPITEET	17
5	POHDINTA	19
	LÄHTEET	22
	LIITTEET	25

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä Luoston kylän ensimmäinen kyläsuunnitelma. Toimeksiantajana toimi Luoston Klubi ry, joka tunnetaan myös nimellä Luosto Club Number One. Järjestö on aktiivisesti mukana Luostolla talloissa ja muissa tapahtumien järjestämisessä ja tukemisessa. Luosto on pieni noin 100 asukkaan kylä Pohjois-Suomessa ja se kuuluu Sodankylän kuntaan. Luosto tunnetaan parhaiten matkailukohteena ja matkailu on kylän tärkein tulonlähde. Kylän ympäristö tarjoaa monipuolisia aktiviteettejä esimerkiksi talvella laskeutusta ja hiihtoa sekä kesällä luontoretkeilyä ja kalastusta. (Luosto 2015).

Opinnäytetyö rajattiin koskemaan vain Luoston kylää, vaikka Luosto tekee aktiivisesti yhteistyötä Pyhän kanssa (Luosto 2015; Pyhä 2015; Lappi 2015). Rajaus tehtiin, koska suunnitelmassa halutaan keskittyä nimenomaan Luoston kylään. Kyläsuunnitelmassa erityisesti huomioitiin Luoston kyläläisten ja mökin omistajien toiveet ja ajatukset. Mökin omistajat rajattiin suomalaisiin, koska ulkomaalaiset mökkeilijät ovat Luostolla vain lyhyitä aikoja eivätkä kuulu kylän aktiivisiin asukkaisiin. Tällä suunnitelmalla ei tavoiteltu matkailun kehittämistä, vaan pää-tarkoituksena on parantaa paikallisten elinoloja. Matkailun kehittämistä varten Luostolla on jo erilliset suunnitelmat (Tähtien erämaa 2014.)

Tämän kyläsuunnitelman tuloksien avulla on tarkoituksena kehittää kyläläisten ja mökin omistajien elinoloja. Kyläsuunnitelmalla oli tarkoitus kartoittaa kylän vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Näitä keskenään vertailemalla saadaan kyläsuunnitelmasta kehittämisen työkalu, jota seurataan ja päivitetään tarpeen mukaan. (Lappilaiset Kylät ry 2015.) Yksi Luoston kylän tavoitteista on saavuttaa Vuoden kylä –titteli. Vuoden kylä on maakuntien tekemien ehdotusten joukosta Suomen Kylätoiminta ry:n valitsema aktiivinen ja esimerkillinen kylä (Suomen Kylätoiminta ry 2015a).

Tämä opinnäytetyö oli määrällinen eli kvantitatiivinen selvitys, jolle tyypillistä on esimerkiksi kysely-, haastattelu-, markkina- tai toimintatutkimukset (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 134). Kyläsuunnitelmaa varten tehtiin kyselyn Luoston kylän vakituisille asukkaille ja mökkien omistajille. Tämän lisäksi käytettiin valmiita tilastoja, joita löytyy esimerkiksi Tilastokeskuksen sivuilta ja joita saatiin toi-

meksiantajalta. Rovaniemeltä löytyy myös Lapin kyläasiamies, jolta pystyi tarvittaessa hakemaan neuvoa kyläsuunnitelman tekemiseen (Lappilaiset Kylät ry 2015).

Toimeksiantaja halusi ulkopuolisen tekevän Luoston kyläsuunnitelman, koska suunnitelmaan haluttiin ulkopuolisen puolueetonta perspektiiviä. Näin selvityksen tuloksesta tulee objektiivisempi kuin jos sen olisi tehnyt kylän toiminnassa mukana oleva henkilö. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa objektiivisuus saavutetaan niin, että pysytään erillään haastateltavasta kohteesta eikä ryhdytä kyselyn ulkopuolella vuorovaikutuksiin haastateltavien kanssa (Tilastokeskus 2015a.) Kyläsuunnitelmassa kuitenkin huomioidaan vain kyläläisten ja mökin omistajien toiveet ja ajatukset.

2 KYLÄSUUNNITELMA JA SWOT-ANALYYSI

2.1 Kyläsuunnitelman rakenne ja perusta

Lappilaiset Kylät ry kuvailee kyläsuunnitelmaa Internet-sivuillaan seuraavasti: ”Kyläsuunnitelma on kylän asukkaiden tahtotila, haave, unelma siitä, miltä kylä tulevaisuudessa näyttää” (Lappilaiset Kylät ry 2015.) Kyläsuunnitelma on nimeltään hieman harhaanjohtava, koska siinä ei varsinaisesti tehdä suunnitelmaa. Kyläsuunnitelmalla kartoitetaan asukkaiden mielipidettä kylän nykytilanteesta ja mitä sille toivottaisiin tehtävän jatkossa. Tämän kartoituksen perusteella voidaan lähteä laatimaan suunnitelmaa kylän kehittämistä varten.

Kyläsuunnitelman sisällön läpikäymiseen esimerkkinä käytetään internetistä löydettyjä kyläsuunnitelman teko-ohjeita kuten Terhi Välisalon (2007), Lappilaiset Kylät ry:n (2015) ja Suomen kylätoiminta ry:n (Suomen kylätoiminta ry 2002b) ohjeita. Kyläsuunnitelma aloitetaan usein historiaosuudella. Nimensä mukaisesti tässä osiossa on tarkoituksena selvittää kylän historiaa, mitä siellä on tapahtunut ja miten kylä on aikojen saatossa muuttunut. Kylän historiaa ei ole tarkoitus käydä läpi kokonaan, vaan keskitytään pääkohtiin, jotka ovat oleellisia uudessa suunnitelmassa. (Välisalo 2007, 5; Suomen kylätoiminta ry 2002b, 7.)

Historian jälkeen siirrytään kylän nykyhetkeen ja keskitytään kylän tämänhetkiseen tilanteeseen. Tässä osiossa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa missä kylä on, mitä kylä sisältää, mitä kylässä tehdään ja mitä siellä tapahtuu. Nykyhetken kartoituksen jälkeen listataan kylän hyvät ja huonot puolet. Tässä vaiheessa hyvänä työkaluna on käyttää SWOT-analyysia, jossa lyhyesti sanottuna asiat jaetaan neljään osaan: vahvuuksiin, heikkouksiin, mahdollisuuksiin ja uhkiin. Näitä keskenään vertailemalla löydetään kehittämistarpeita (Välisalo 2007, 5; Suomen kylätoiminta ry 2002b, 21; Lappilaiset Kylät ry 2015). Tässä osiossa on tärkeää olla realistinen ja rehellinen. Pieni kylä ei voi hetkessä kasvaa suureksi ja siksi suunnitelman realiteetit tulee ottaa huomioon. Vaarana on myös ajatella kylästä liian positiivisesti, vaikka sieltä löytyisi parannettavaa. Tällainen näkökanta voi tuhota pohjan hyvältä suunnitelmalta.

Kylän historian ja nykyhetken kartoittamisen jälkeen siirrytään loogisesti tulevaisuuden pohtimiseen. Tämä on kyläsuunnitelman tärkein osuus. Kaikille suunnitelmille yleistä on asettaa tavoiteaika, minkä sisällä suunnitelma tulisi toteuttaa. Hyvä aikatavoite suunnitelmalle on yleensä kymmenen vuotta, sillä pitemmällä

aikavälillä tulevaisuuden suunnittelu vaikeutuu. Pitkän ajan suunnitelman toteuttamista voi helpottaa jakamalla sen lyhyempiin osatavoitteisiin ja päivittämällä suunnitelma sitä mukaan, kun se etenee. Kyläsuunnitelmaa tulisikin päivittää aika-ajoin. (Välisalo 2007, 6; Suomen kylätoiminta ry 2002b, 10; Lappilaiset Kylät ry 2015.)

Suunnitelma-ajan päättämisen jälkeen siirrytään tavoitteisiin; Millaisena kylä halutaan nähdä tulevaisuudessa? Mikä on se myönteinen kehitys? Mitä kylä tarvitsee? Tulevaisuuden kylän määrittelyn jälkeen täytyy kehittää idea, jolla tavoitteen saavuttamiseen päästään. Yksinkertaisesti sanottuna, mitä toimenpiteitä kylä tarvitsee: talkootöitä, apurahaa vai yrittäjiä? (Välisalo 2007, 6; Suomen kylätoiminta ry 2002b, 23–27; Lappilaiset Kylät ry 2015).

Tulevaisuutta, kuten muitakin kyläsuunnitelman kohtia pohtiessa, on tärkeää pitää tavoitteet realistina. On ajanhukkaa lähteä kehittämään mahdottomuuksia, koska se vie vain turhaa aikaa, energiaa ja varoja. Pienillä parannuksilla on hyvä lähteä kohti suurempia tavoitteita.

Kyläsuunnitelman loppuun merkitään sen laatija, milloin sitä päivitetään ja miten toteutumista seurataan. Nämä ovat tärkeitä tietoja suunnitelman lukijalle. Kyläsuunnitelma tarvitsee päivittämistä samalla tavalla kuin muutkin työkalut. Yleensä suunnitelmalla on määrätty aikaväli, jonka jälkeen se päivitetään. Eniten päivittämistä tarvitsee tulevaisuusosio. Varsinkaan hyvin tehty suunnitelma ei vaadi päivittäessä paljon työtä. (Välisalo 2007, 6; Suomen kylätoiminta ry 2002b, 10; Lappilaiset Kylät ry 2015).

Toteutumisen seurannalla tarkoitetaan suunnitelman toteutumista. Yksi tapata seurata suunnitelmaa on vertailla toteutuneita ja suunniteltuja asioita. Seuranta varten voi jopa tehdä oman työryhmän. (Välisalo 2007, 6; Suomen kylätoiminta ry 2002b, 10; Lappilaiset Kylät ry 2015).

Suunnitelmaan voi vielä liittää teemasuunnitelman. Tällaisia teemasuunnitelmia ovat esimerkiksi maisema-, kylätalous- tai turvallisuussuunnitelma. (Välisalo 2007, 7; Lappilaiset Kylät ry 2015).

Kyläsuunnitelma rakentuu siis seuraavista osioista: historia, nykytila ja tulevaisuus. Kyläsuunnitelman laatijat, päivittäminen ja toteutumisen seuraaminen on

myös hyvä löytyä suunnitelmasta. Tarvittaessa erikseen on osio teemasuunnitelmalle. Tämän opinnäytetyön tuloksena syntyvä kyläsuunnitelma eroaa hieman tästä sisällöstä, koska siinä ei ole olemaan tulevaisuus-osiota eikä teemasuunnitelmaa. Tulevaisuus-osio jää pois, koska päätöksen tulevaisuuden tapahtumista tekevät kylän toimihenkilöt.

Tämän kyläsuunnitelman tekemiseen käytetään ohjeita Lappilaiset Kylät ry:n nettisivulta sekä Suomen kylätoiminta ry:n, Kaavi ja Maaseudun sivistysliiton sivuja. Pääasiassa käytetään Lappilaiset Kylät ry:n nettisivuilta löytyviä ohjeita, koska eri nettisivujen ohjeiden välillä ei ollut suuria eroja. Kaikissa toistui samankaltainen sisältö, minkä takia voidaan keskittyä yhden sivuston ohjeiden käyttämiseen. Kyläsuunnitelmissa voi olla pieniä eroja johtuen erilaisista tavoitteista. Ohjeet ovat suuntaa antavia ja lopullinen suunnitelma tulee olemaan kylän tavoitteiden mukainen.

Tämä on ensimmäinen kyläsuunnitelma Luostolle, joten aikaisempaa teosta ei ole ja tämän takia kyläsuunnitelmaan on otettu mallia muiden kyläsuunnitelmista. Muiden kyläsuunnitelmien tietoja ei kuitenkaan voi suoraan käyttää, koska ne ovat tietenkin kyläkohtaisia. Kyläsuunnitelmien välillä voi olla selviäkin eroavaisuuksia siinä, miten kehitettävät asiat on esitelty. Esimerkiksi Konginkankaan kyläsuunnitelma (Raatikainen 2009) on pitkä ja asiat on pääasiassa ilmaistu kokonaisiin lausein. Maakansan (2006) ja Retusen (Retusen kyläyhdistys ry 2009) kyläsuunnitelmat vuorostaan ovat tiiviitä ja kehitettävät asiat on ilmaistu luettelomaisesti.

Lähteinä tässä opinnäytetyössä käytetään suurimmaksi osaksi toimeksiantajalta saatuja tilastoja, koska ne ovat uusia ja käsittelevät Luostoa. Tilastojen lisäksi suunnitelmaan tehtäessä käytetään kyselyn vastauksia.

2.2 Luoston Klubi ry ja Luoston kylä

Luoston Klubi ry on tämän opinnäytetyön toimeksiantaja ja se tunnetaan myös nimellä Luosto Club Number One. Vuoden 2014 lopussa Clubin jäseniä oli 138 ja jäsenten määrä on kasvanut tasaisesti vuosittain. Pääasiallinen toiminta on tapahtumien ja talkoiden järjestäminen ja niissä avustaminen. Klubilaisia on ollut mukana esimerkiksi siivoustalkoissa, eri vuodenaikojen juhlissa ja ylläpitämässä kiertokirjastoa. (Luosto Club Number One 2014.)

Luoston kylä on pieni, noin 100 asukkaan kylä Pohjois-Suomessa (Tilastokeskus 2015b; Kuvio 1). Se kuuluu Sodankylän kuntaan ja on kunnan nuorin kylä. Luostolla sijaitsee Suomen eteläisin tunturijono ja hyvien laskettelu- ja ulkoilumahdollisuuksien lisäksi Luostolta löytyy harvinainen vieraita vastaanottava Lampivaa-
 ran Ametistikaivos (Ametistikaivos 2015). Noin puolen tunnin ajomatkan päässä sijaitsee Pyhän kylä, jonka kanssa Luosto tekee yhteistyötä ja jonka kanssa Luosto vuonna 2005 perusti Pyhä-Luoston kansallispuisto (Luosto 2015).

Lähin rautatieasema löytyy Kemijärveltä, mutta sinne saapuu ja sieltä lähtee juna vain kerran päivässä. Rovaniemellä on toinen vilkkaampi rautatieasema (VR 2015) ja Rovaniemellä on myös lähin toimiva lentokenttä (Finnair 2015; Lento-
 paikat.fi 2015). Matka Lapin läänin pääkaupungista Rovaniemeltä Luostolle on noin 100 kilometriä ja Sodankylään matkaa on noin 30 kilometriä (Google maps 2015). Lähimmät kaupunkitason palvelut löytyvät Kemijärveltä, noin 50 kilometrin päästä Luostolta (Luosto 2015).

Kuvio 1. Luoston sijainti kartalla. (Kela 2015.)

Luostolla on hiihtokeskus, joka sijaitsee kylän keskustassa ja jolla on merkittävä rooli kylän matkailun näkökulmasta. Luostolta löytyy myös palveluja kuten ruoka-kauppa, apteekin lääkekaappi, hyvinvointipalvelut, rakennus- ja kiinteistöpalvelut sekä taksi ja tilausliikennepalvelut. Alueelta löytyy myös ravintoloita, kahviloita ja baareja sekä majoituspalveluita kuten hotelleja, huoneisto- ja mökkimajoituksia.

Matkailun osalta Luostolla edelliset vuodet ovat olleet laskua. Vuonna 2007 rekisteröityjen yöpyjien määrä oli lähes 180 000, mutta vuonna 2013 yöpyjien määrä jäi alle 140 000. Vuoden 2014 tammi-lokakuun aikana yöpyjien määrä laski 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Luvuissa tämä tarkoitti jäämistä alle 100 000 yöpyjään (Pyhä-Luoston matkailun tunnuslukuja 2014). Rekisteröityjen yöpymisien vähenemisellä voi olla suuri vaikutus Luoston kylän taloudessa, jos laskua ei saada pysäytettyä.

Matkailun lisäksi toinen merkittävä elinkeino Luoston alueella on porotalous. Porotilamatkailusta onkin nousemassa pelastaja porotaloudelle, mikä näkyy kannattavuuden kohentumisena. Porotilamatkailusta onkin tullut sekä Luoston että muiden lapin pienten kylien merkittäväksi elinkeinoksi. (Paliskunnat 2015).

2.3 Kylä ja kylätoiminta

Kylälle ei ole olemassa vain yhtä määritelmää, vaan eri maissa ja kulttuureissa kylillä voi olla erilaisia määritelmiä (Maaseutupoliittiset tavoitteet 2015, 3). Ensimmäisenä kylästä tulee usein mieleen pieni alue, jonka sisällä asuu kymmeniä tai muutamia satoja ihmisiä.

Sivistyssanakirjassa (2015) kylä määritellään ”ryhmäksi lähekkäin sijaitsevia alueellisen kokonaisuuden muodostavia maalaistaloja”. Toisen määritelmän mukaan kylä on rakennusryhmä tai taloihin kuuluvaa aluetta, jotka maakirjoissa ovat yhteisen kylännimen kohdalla. (Sivistyssanakirja 2015).

Kylän maantieteelliset rajat voi muodostaa esimerkiksi maarekisteri, koulupiiri, äänestysalue, kinkeripiiri, metsä tai vesistö. Kylä voi myös sijaita usean kunnan alueella. (Maaseutupoliittiset tavoitteet, 3).

Yhteistä kylille on pitkä historia ja perinteet. Kylät eivät olet rakentuneet hetkessä (Maaseutupoliittiset tavoitteet, 3). Lapin alueella on syntynyt useita kyliä ja asutusta poro- ja maatalouden ansiosta, mutta Lapin asutuksen kiihdytti huippuunsa

metsätalouden ja metsäteollisuuden synty. Metsätalouden kasvun myötä kulku-yhteydet Lapissa alkoivat kehittyä kasvavien tieverkostojen ja rautatieyhteyksien myötä. (Lapin historiaa 2015). Poro- ja metsätaloudella on ollut Luoston ”syntymiselle” merkittävä osuus ennen kuin alue muutettiin virkistys- ja matkailualueeksi. (Luosto.fi 2015).

Aktiivisella kylätoiminnalla tavoitellaan kylän kehittämistä. Kylätoiminta ei silti ole pakollista, vaan se on kaikille avointa ja vapaaehtoista. Kylätoiminta perustuukin asukkaiden yhteisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin, joilla parannetaan kylän asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä esimerkiksi siivoustalkoilla, kirpputoreilla tai yleisöta-
pahtumilla. Kylätoiminnan lisäksi kylissä voi olla seuratoimintaa esimerkiksi urheilu-, metsästys- tai nuorisoseura. (Backa; Kylätoiminta 2015). Kylätoiminnan aktiivisuudesta Suomessa kertoo Kuisman ja Mäkelän (2015, 41) toteamus ”Kylätoiminta on urheilun jälkeen Suomen toiseksi suurin kansalaisliike”.

2.4 SWOT-analyysi

SWOT-analyysillä kartoitetaan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. SWOT on kirjainyhdistelmä englannin kielen sanoista: **S**trength, **W**eakness, **O**ppportunity, **T**hreat. Suomennettuna sanat tarkoittavat: vahvuus, heikkous, mahdollisuus ja uhka. Sisäiseen ympäristöön kuuluvat vahvuudet ja heikkoudet. Ulkoiseen ympäristöön kuuluvat mahdollisuudet ja uhat. (Kozak & Baloglu 2011, 147–148; Community Tool Box 2015a).

SWOT-analyysi on yksinkertainen, mutta tehokas tapa kartoittaa positiiviset ja negatiiviset kohdat organisaatiosta tai melkein mistä vain. Alun perin SWOT kehitettiin elinkeinoelämää varten, mutta sen käyttäminen on laajentunut. SWOT-analyysi soveltuu monenlaisiin kehitystarkoituksiin. (Kozak & Baloglu 2011, 147–148; Community Tool Box 2015a). Tässä opinnäytetyössä käytetään SWOT-analyysiä, koska sen avulla voidaan kartoittaa Luoston kylän tämän hetkistä ja tulevaa tilannetta.

SWOT-analyysissä keskitytään neljään elementtiin: vahvuus, heikkous, mahdollisuus ja uhka. Varsinaisesti tämän analyysin käyttämiseen ei ole yhtä oikeaa tapaa, vaan sitä voi muokata itselle sopivalla tavalla. Myös tähän opinnäytetyöhön

SWOT-analyysiä täytyi muokata, koska sitä ei tarvita täysin oikeaoppisessa muodossa. Seuraavaksi käydään läpi yksi tapa hyödyntää SWOT-analyysia. (Kozak & Baloglu 2011, 147–148; Community Tool Box 2015a).

Aluksi listataan positiiviset ja negatiiviset asiat (Taulukko 1.) Listauksen jälkeen positiiviset ja negatiiviset asiat jaetaan sisäisiin ja ulkoisiin tekijöihin (Taulukko 2.) Sisäisiin tekijöihin kuuluu vahvuudet ja heikkoudet. Ulkoisia tekijöitä ovat mahdollisuudet ja uhat. Seuraavissa taulukoissa on listattu esimerkillisiä asioita. Taulukko 1 sisältää positiivisia ja negatiivisia asioita ja taulukossa kaksi on sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä.

Taulukko 1. Positiivisia ja negatiivisia asioita (Community Tool Box 2015a)

Positiiviset	Negatiiviset
<ul style="list-style-type: none"> • Vahvuudet • Omaisuus • Resurssit • Mahdollisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> • Heikkoudet • Rajoitteet • Uhat • Haasteet

Taulukko 2. Sisäiset ja ulkoiset tekijät (Community Tool Box 2015a)

Sisäiset tekijät	Ulkoiset tekijät
<ul style="list-style-type: none"> • Fyysinen resurssi: sijainti, rakennukset, välineistö • Organisaationtalous: avustukset, rahoittajat ja muut tulonlähteet • Toiminnat ja prosessit: pyöritettävät ohjelmat ja järjestelmät jotka työllistävät • Kokemukset: mahdollisuudet oppimiseen ja onnistumiseen sekä maine yhteisössä 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimialan tulevaisuuden trendit • Kansantalous: paikallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen • Rahoituslähteet: säätiöt, rahoittajat ja lainsäätäjät • Väestönrakenne: ikä, sukupuoli ja kulttuuri • Fyysinen ympäristö

	<ul style="list-style-type: none"> • Lainsäädäntö • Paikalliset, valtakunnalliset ja kansainväliset tapahtumat
--	--

Sisäiset tekijät ovat nimensä mukaisesti organisaation resurssit. (Kozak & Baloglu 2011, 147–148; Community Tool Box 2015a). Ulkoisia tekijöitä ovat voimat, tapahtumat ja asiat, joita ei pystytä hallitsemaan. (Kozak & Baloglu 2011, 147–148; Community Tool Box 2015a).

Listauksen jälkeen voidaan ryhmiä vertailla keskenään:

1. Mahdollisuudet-Vahvuudet
2. Mahdollisuudet-Heikkoudet
3. Uhkat-Vahvuudet
4. Uhkat-Heikkoudet

Ensimmäisessä strategiassa tarkoituksena on vahvuuksilla ottaa täysi hyöty mahdollisuuksista. Toisessa strategiassa mahdollisuuksilla selviydytään heikkouksista. Kolmannessa strategiassa vahvuuksilla vältellään uhkia. Neljännessä strategiassa minimoidaan heikkoudet ja vältetään uhat. (Kozak & Baloglu 2011, 147–148; Community Tool Box 2015a).

Tämä on yksi tapa käyttää SWOT-analyysiä. Tällä tavalla voidaan lähteä rakentamaan suunnitelmaa niin kuin tässä opinnäytetyössä tai jossain muussa kehittämiskohteessa. SWOT-analyysi on helppo, mutta tehokas työväline, kun halutaan kehittää tai kehittyä.

3 KYLÄSUUNNITELMAKYSELYN TOTEUTUS

3.1 Kyläsuunnitelmakyselyn tekeminen

Kyläsuunnitelmakyselyllä ja sen tuloksilla on merkittävä osa kyläsuunnitelmassa. Kysely on yksi tehokkaimpia tapoja saada selville kohdehenkilöiden mielipiteet (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–194). Yleensä kyselyssä käytetään lomaketta, jonka vastaaja omatoimisesti täyttää. Sen vuoksi on tärkeää laatia kysymykset tarkkaan, jotta niihin ei jää epäselvyyksiä tai tulkinnanvaraa (Community Tool Box 2015b). Tässä luvussa käydään läpi kyselyn tekoprosessi.

Kyselyä lähdettiin laatimaan valmiista malleista ja parhaaksi pohjaksi todettiin Liiverin (2015) sivulta löytynyt malli, koska varsinkin avoimet kysymykset olivat sopivia (Liiveri ry 2015). Kyläsuunnitelmakyselyyn olisi ollut vaikea tehdä monivalintakysymyksiä, koska vastausvaihtoehtoja olisi hankala rajoittaa. Vaihtoehtojen rajoittaminen voisi pahimmassa tapauksessa vääristää vastauksia ja lopullista tulosta (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 198–201).

Toimeksiantajan kanssa Luostolla 3.3.2015 käydyssä palaverissa laadittiin lopullinen versio kyselystä. Liiverin (2015) asukaskyselymallista karsittiin joitain kysymyksiä pois kuten kouluihin liittyvät kysymykset, koska kylässä ei ole koulua. Myös sanavalintoja ja vaihtoehtoja muokattiin, koska osa vaihtoehtoista ei vastannut kylän palveluita tai rakenteita (Hirsijärvi ym. 2009, 202-203). Kannustimeksi vastaajille lisättiin arvontapalkinto ja katsottiin tarpeelliseksi kerätä tietoa onko vakituisten asukkaiden ja mökkien omistajien vastaamisaktiivisuudessa eroja. Kyselylomakkeet löytyvät opinnäytetyössä liitteinä 1 ja 2. (Kyselytutkimusten palkinnot 2015).

Palaverin aikana sovittiin myös kyselyn toteuttamisesta. Kyselyn toteuttamista helpotti se, että kohderyhmä oli pieni. Luostolla asuu vakituisesti noin 100 henkilöä (Tilastokeskus 2015b) ja kyselyn saivat myös Luostolla mökin omistavat. Kaiken kaikkiaan vastaajien määrässä jäädään alle 200: henkilöön. Kyselyyn vastatiin talouskohtaisesti, mutta kyselylomakkeessa kysyttiin vastaamiseen osallistuvien määrää (Community Tool Box 2015b).

Kyselylomakkeesta on kaksi versiota: sähköinen ja paperinen (Hirsijärvi ym. 2009, 196). Sähköinen kysely tehtiin Webropol-sivua käyttäen ja paperiversio

Word-ohjelmalla. Erot näillä kyselylomakkeilla ovat pienet: kaksi ensimmäistä kysymystä on muotoiltu eri tavalla, koska sähköisen kyselyn kysymyksiä ei saatu muokattua täysin samalla tavalla kuin paperiversiossa. Kysymysten sisältö on kuitenkin molemmissa versioissa sama. Kysymysten numeroinnissa tuli myös eroja, koska sähköisessä versiossa numerointi ei ala alusta kahden ensimmäisen kysymyksen jälkeen kuten paperiversiossa (Community Tool Box 2015b).

Kyselyn paperinen versio jaettiin asukkaiden postilaatikkoihin ja sähköistä kyselylomaketta varten lähetettiin linkki sähköpostitse. Vapaa-ajan asunnon omistajat on todennäköisesti helpompi saavuttaa sähköpostitse, mutta sekä he että Luostolla vakituisesti asuvat saivat itse päättää kummalla tavalla he vastasivat kyselyyn. (Hirsijärvi ym. 2009, 199; Community Tool Box 2015b). Toimeksiantajan kanssa pidetyssä palaverissa sovittiin, että he lähettäisivät kyselyt kohderyhmälle, kun kysely oli viimeistely. Toimeksiantajalla oli valmiina kohderyhmän sähköpostiosoitteet ja yhteistiedot, mikä helpotti kyselyjen lähettämistä.

Viimeiseksi kyselyiden palautuspäivämääräksi asetettiin 10.4.2015. Käsien täytettävä lomake ohjattiin palauttamaan Luostolla sijaitsevaan Ravintola Kerttuliin (Ravintola Kerttuli 2015), jossa sijaitti lomakkeille palautuslaatikko. Palautusajan umpeuduttua toimeksiantaja toimitti lomakkeet postitse opinnäytetyön tekijälle. Sähköiset vastaukset tallentuivat suoraan Webropoliin.

Valmis kysely sisälsi 18 vastauskohtaa, kun mukaan lasketaan lopussa olevat vapaa sana -kohta ja yhteystiedot arvontaa varten. Kysymyksissä käytiin läpi teemoja kuten kylän ilmapiiri, talkoohenki, palvelut, harrastukset, ympäristö ja tiedotuskanavat. Kysymykset koostuivat pääasiassa avoimista osioista, koska ne toimivat paremmin kuin monivalintakysymykset. Monivalintakysymykset olisivat olleet liian rajoittavia ja siten vääristäneet tuloksia. Lomakkeesta löytyi myös vaihtoehtokysymyksiä. Kyselyn alussa kerrottiin lyhyesti, miksi kysely tehdään ja mitä sillä halutaan saavuttaa. Alkuosioista löytyi myös palautusohjeet ja aikaraja. (Hirsijärvi ym. 2009, 202–203; Community Tool Box 2015b).

Yleisin riski kyselyä tehdessä on vähäinen vastausaktiivisuus (Hirsijärvi ym. 2009, 195). Tämän kyläsuunnitelmakyselyn kohderyhmä on pieni ja vähäisenkin vastausten puuttuminen näkyy tuloksissa. Tämä on ongelmallista, koska kyläsuunnitelmaa tehtäessä tärkeintä on juuri kohdekylän asukkaiden mielipide. Vähäinen vastausmäärä tarkoittaisi sitä, että kyläsuunnitelmaan olisi vain vähän

materiaalia. Kyläsuunnitelman tärkeimmät osiot tulevat rakentumaan kyselyn vastausten pohjalta.

3.2 Kyläsuunnitelmakyselyn vastausten analysoiminen

Luoston kyläsuunnitelma tehtiin Luoston kylän asukkaille ja mökin omistajille osoitetun kyselyn vastausten perusteella. Kyselyjä jaettiin 133 taloudelle ja vastauksia tuli 24. Vastaukset jakautuivat tasan vakituisesti Luostolla asuvien ja siellä mökin omistavien kanssa.

Kyselyn purkaminen aloitettiin käymällä läpi vastauksia kysymys kerrallaan. Sähköisesti tulleet vastaukset olivat jo valmiina luettelona Webropolissa. Käsillä täytetyistä kyselyistä tehtiin vastauksista listat Word-ohjelmalla. Monivalintakysymyksistä laskettiin vastausten lukumäärät.

Kyselyn alussa kysytään, onko vastaaja vakituinen asukas vai ei. Alkuperäisenä suunnitelmana oli tehdä erilliset listat vakituisten asukkaiden ja mökinomistajien vastauksista, mutta vastausten huomattiin olevan samanlaiset sekä vakituisilla että mökin omistajilla. Vastausten sisällöt erosivat vähän toisistaan, eikä olisi ollut järkevää eritellä vastauksia kahteen eri ryhmään. Kyselyn alussa kysyttiin myös vastaamiseen osallistuvien määrää taloudessa. Pääasiassa vastaajien määrä oli 1-2.

Kyselyn analysoinnista teki haastavaa se, että kysymykset olivat pääasiassa avoimia. Tämän lisäksi vastauksia tuli 24, mikä oli vähemmän, kuin toivottiin. Vastausten vähäisyyden vuoksi ei nähty järkevänä kvantifioida eli muuttaa määrälliseksi avointen kysymysten vastauksia. Analyysissa otettiin kuitenkin huomioon usein toistuvat vastaukset, joita tässä kyselyssä olivat esimerkiksi palveluihin ja toimintaan liittyvät vastaukset. Kyläsuunnitelmasta huomaakin, että toivotuista palveluista ja toiminnoista on tehty erillinen kappale, koska niitä toivottiin paljon. (Liite 3)

Vähäisen vastausmäärän vuoksi otettiin huomioon kaikki vastaukset, joita annettiin. Viimeisenä kohtana kyselyssä oli vapaa sana kohta, johon ei tullut montaa vastausta. Tämä vuoksi kaikki tulleet vastaukset laitettiin suoraan kyläsuunnitelmaan. (Liite 3)

Kyläsuunnitelmakyselyjen vastausten perusteella tehtiin pieni analyysi Luoston matkailun tilanteesta ja tulevaisuudesta, koska sillä on kylälle suuri merkitys. Tämä analyysi näkyy kohdassa uhat ja mahdollisuudet, mutta heti perään on myös oma kappale Luoston matkailusta (Liite 3). Tämä kappale sisältää jonkin verran tekijän omaa näkökantaa matkailun tilanteesta, koska toimeksiantaja toivoi asiaan objektiivista näkökulmaa.

4 LUOSTO KYLÄSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TULEVAISUUS

4.1 Luoston kyläsuunnitelma 2015

Seuraavaksi läpi käytävä kyläsuunnitelma löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 3. Kyläsuunnitelman alussa käytiin läpi mikä se on, mistä ja miten siihen on hankittu tiedot ja mitä asioita kyläsuunnitelma sisältää.

Seuraavaksi on lista asioita, joita kyläsuunnitelmassa käytiin läpi.

- Kylän historia
- Luosto lukuina
- Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat
- Toivotut palvelut ja toiminnat
- Matkailu
- Tiedottaminen ja viestittäminen asukkaille
- Kylän lasten ja nuorison tarpeet
- Luonnon ja maiseman toivotut parannukset
- Talkootöihin osallistuminen
- Vapaa sana

Kyselyn vastauksia käytiin läpi aihekohtaisesti, minkä jälkeen niistä tehtiin lista. Osasta vastauksia on tehty kuvio kuvaamaan vastausten määriä. Luettelomainen kyläsuunnitelma toimii tässä tapauksessa paremmin, kuin jos olisi yritetty lähteä muuttamaan kerättyjä vastauksia kokonaisiksi lauseiksi. Valmis kyläsuunnitelma sisältää myös luettelomaisuudesta huolimatta tekstikappaleen Luoston historiasta ja matkailusta.

Kylän historia ja Luosto lukuina perustuvat jo valmiina olevaan tietoon. Luvut Luostosta löytyivät Tilastokeskuksen sivuilta ja ne ovat vuodelta 2014. Historiasta tietoa löytyi hyvin Luoston ja Luontoon.fi -sivuilta. Kylänä Luosto on vielä nuori,

mutta asukkaiden ikärakenne alkaa olla korkea. Tällä hetkellä keski-ikä kylässä on 48 vuotta.

Seuraavaksi siirryttiin vahvuuksiin, heikkouksiin, mahdollisuuksiin ja uhkiin. Alapuolelta löytyvästä taulukosta 3 löytyy joitain kyselyn vastauksista ilmenneitä asioita, mutta tarkemmat listaukset löytyvät liitteestä 3.

Taulukko 3. Luoston vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat (Liite 3)

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Sijainti • Rauhallisuus • Koko • Ympäristö/Luonto • Omaleimaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteetit • Palvelut • Nettyhteys • Matkailu/Matkustus • Modernisoinnin tarve
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Luonto/Ympäristö • Uudet yrittäjät • Talkoohenki 	<ul style="list-style-type: none"> • Talous • Luoston eristyminen • Asukkaiden keski-ikä

Heikkoudet kohdassa eniten negatiivista palautetta saivat palvelut ja toiseksi isoksi aiheeksi nousivat aktiviteettimahdollisuudet alueella. Liikunnallisia mahdollisuuksia kaivattiin enemmän ja kesälle varsinkin sesonkien ulkopuolelle toivottiin enemmän toimintaa.

Mahdollisuudet-kohtaan listattiin luonnon ja ympäristön potentiaalinen hyöty. Sillä voidaan parantaa asukkaiden viihtyvyyttä ja saada jopa houkutelua lisää asukkaita sekä kotimaisia että ulkomaan vierailijoita. Toiseksi asiaksi nostettiin Luoston tarjoamat mahdollisuudet uusille yrittäjille. Varsinkin matkailuyrittäjille Luosto

tarjoaa hyviä mahdollisuuksia. Heikkoudet kohdassa toivotut palvelut ja aktiviteetit tarjoavat myös mahdollisuuksia yrittäjille. Luoston kylällä on vahva talkoohenki, mikä mahdollistaa jatkossakin tapahtumien järjestämisen. Talkoovoimaa voitaisiin kuitenkin käyttää vielä enemmän esimerkiksi kesätapahtumien järjestämiseen, sillä kesälle toivottiin lisää toimintaa.

Uhkia miettiessä ei voi ohittaa matkailun merkitystä kylälle, koska tällä hetkellä se on lähes ainoa tulonlähde kylälle. Asiaa ei helpota Suomen talouden heikko tilanne, minkä takia palveluita joudutaan karsimaan. Lapin eristäytyminen taloudellisten vaikeuksien takia voi myös viedä mukanaan turistit, jos Luoston saavuttaminen vaikeutuu. Kolmanneksi uhaksi nousee kylän väestörakenne ja tarkemmin sanoen sen keski-ikä. Tilastokeskuksen vuoden 2014 lukujen mukaan Luoston asukkaiden keski-ikä on 48 vuotta. Eläkeläisiä asukkaista on 22 %. Miten kylästä saisi houkuttelevamman nuorille ja lapsiperheille? Miten kylä pysyy jatkossa toiminnassa, jos sesonkien ulkopuolella asumaan jäävät vain vanhemmat ihmiset?

Matkailu-kohdassa käytiin vielä erikseen läpi matkailun tärkeyttä Luostolle. Tiivistäen voisi sanoa, että matkailu on Luostolle vahvuus, heikkous, mahdollisuus ja uhka: vahvuutena se tuo rahaa ja työllistää, heikkoutena on matkailun talvipainotteisuus, mahdollisuutena sen monet kehityssuunnat ja uhkana turistivirran tyrehtyminen.

Tämä kyläsuunnitelma keskittyy pääasiassa kylän nykyhetkeen, koska jatkotoiminnosta vastaa työn toimeksiantaja. Kylän historia ja lukuina osuudet koostuvat valmiista tiedoista. Kyselyjen vastauksissa eniten huomiota keräsi negatiiviset palautteet toiminnan ja palvelujen puutteista. Kyläsuunnitelma on helppo lukea ja kyselyjen vastaukset on jaettu aihekohtaisesti. Kokonaisuudessaan kyläsuunnitelma on pituudeltaan yhdeksän sivua.

4.2 Luoston tulevaisuuden toimenpiteet

Tämän opinnäytetyön aikana toimeksiantaja antoi tekijälle tietoja kyläsuunnitelman jatkotoimista. Esimerkkinä näistä toimista Luosto Klubi ry aikoo jatkossa koota vuosittain Luoston yrittäjät yhteen ja keskustella erilaisista hankkeista ja

kyläläisten yhteistyöstä. Säännöllisiä tapaamisia tarvitaan myös metsähallituksen kanssa, koska maisemanhoito on Klubin merkittävimpiä tehtäviä. Klubin tavoitteena on myös neuvotella kylälle kyläläisten toivomista palveluista esimerkiksi kansalaisopiston kurssit, VPK, parturi, lapsiparkit ja muut vastaavat kevyet palvelut. Kylälle uudesta yhteistilasta ja muista samantyyppisistä asioista neuvotellaan kunnan kanssa. Näiden uudistusten lisäksi toimenpidelistalle lisätään hyvän latuverkon markkinointi. Tässä pitää korostaa erityisesti ampumahiihtostadionia, joka voisi tuoda Luostolle harrastajia, jopa maajoukkueita, sekä kesällä että talvella. Isossa kuvassa Luoston kehittämiseksi on syytä vedota Luoston masterplan-suunnitelmaan. (Soini 2015).

Kyläsuunnitelma on tarkoitus päivittää muutaman vuoden jälkeen esimerkiksi viiden vuoden välein. Kyläsuunnitelmaa voidaan kehittää esimerkiksi jatkokyselyillä, joilla hankittaisiin tarkentavaa tietoa. Tässä tutkimuksessa tehdyn kyselyn perusteella Luostolle haluttiin lisää palveluja ja toimintaa. Myöhemmin voitaisiin tehdä kysely, jossa otetaan tarkemmin selvää, mitä palveluja ja toimintaa halutaan. Tulevaisuudessa kyläsuunnitelmaa päivittäessä voisi olla hyödyllistä käyttää samaa kyselylomaketta, jota käytettiin tämän opinnäytetyön aikana. (Liitteet 1-2) Samaa lomaketta käytettäessä voidaan saatuja tuloksia verrata keskenään ja nähdä, onko vuosien varrella tapahtunut muutoksia asukkaiden mielipiteissä.

5 POHDINTA

Kyläsuunnitelmakyselyn tulosten perusteella toivottiin Luoston kylälle lisää palveluja ja toimintaa. Kylä on kooltaan pieni, noin 100 asukkaan asuttama, minkä takia pitää myös miettiä, mitkä palvelut on edes mahdollista järjestää siellä. Pienessä kylässä voi olla taloudellisesti vaikea järjestää palveluja ja aktiviteettejä, koska asiakasmäärä on vähäinen eikä se tuota tarpeeksi tuloja palvelun ylläpitämiseksi.

Valitsin tämän aiheen opinnäytetyölle, koska opiskelen matkailua Lapin ammattikorkeakoulussa Rovaniemellä. Lapin matkailu on tullut opiskelujen aikana tutuksi ja omaan tulevaisuuttakin huomioiden sen kehittäminen on tärkeää. Lapissa matkailu tuo merkittävän osan monen kylän tuloista. Sen lisäksi matkailusta saadut tulot ovat myös merkittävä osa Suomen valtion tuloista. Projektin sisältö kuu- losti mielenkiintoiselta ja oli erittäin hienoa päästä mukaan näinkin isoon kyläta- soiseen projektiin.

Opinnäytetyön tein yksin, mutta siitä huolimatta tavoitteena oli kehittyä kommu- nikoinnissa projektin aikana. Minun täytyi pitää yhteyttä koko ajan sekä koulun että toimeksiantajan kanssa. En ole opiskelujeni aikana tehnyt montaa projektia, joissa yhteyden pitäminen on ollut samanlaista. Muiden opiskelijoiden kanssa yh- teydenpito oli helpompaa, koska näimme toisiamme koululla. Tässä projektissa toimeksiantaja oli toisella paikkakunnalla, minkä takia kommunikointi tapahtui pääasiassa sähköpostitse ja puhelimitse.

En ole aikaisemmin ollut mukana kyläsuunnitelman teossa, joten siihen liittyvä teoria oli uutta. Termiä kyläsuunnitelma en ollut edes kuullut ennen tätä opinnäy- tetyötä. Aikaisemmin jo sanoinkin, että terminä kyläsuunnitelma on harhaan joh- tava, koska lopputulos ei ole suunnitelma. Tästä johtuen minusta kyseinen termi pitäisi muuttaa paremmin kuvaamaan todellista tarkoitusta. Minusta tämä on enemmänkin mielipidekartoitus, jonka perusteella lähdetään rakentamaan kylä- suunnitelmaa.

Opiskelujen aikana raporttien tekeminen sisältyi lähes jokaiseen kurssiin, mutta silti opinnäytetyö oli uusi kokemus. Tämä on laajempi kuin kurssilla tehdyt raportit ja tämä opinnäytetyö tehtiin toimeksiantajalle. Omassa työssä tästä tulee ole- maan hyötyä, jos teen selvitystä, vaikka omalle yritykselle. Asiateksteissä on aina

omat haasteensa ja tämän opinnäytetyön avulla parannan omaa asiatekstien laatimista. Selvitysten tekeminen vaatii tietojen hakemisen hallitsemista ja niiden sisällön oikeanlaista käyttämistä. Tämä opinnäytetyö myös kehitti kriittisemmäksi lähteitä kohtaan. Pitää olla avoin, mutta ei sokea lukemaansa kohtaan.

Opinnäytetyön tekemisen aikana käytin useita internet lähteitä, koska siellä oleva tieto on yleensä päivitettyä. Minusta internetistä löytyvä tieto on jo tasoltaan samaa kuin kirjoissa, mutta erona voi olla, että kirjoissa asiat on käyty laajemmin kuin internet sivuilla. Tästä johtuen samasta asiasta voi joutua hakemaan tietoa erisivuilta ja jopa eri hakusanoilla.

Kyläsuunnitelman tekeminen sujui pääasiassa hyvin, vaikka aikaa meni alkupeleistä suunnitelmaa enemmän. Suurin osa ajasta meni tietoperustan hakemiseen ja rakentamiseen. Vaikeinta oli löytää tietoja kyläsuunnitelman tekemiseen, koska siihen ei ole yhtä ainoa tapaa eikä siihen varsinaisesti ole ohjekirjaa. Mallia pystyin katsomaan muista kyläsuunnitelmista, mutta niissä oli paljon eroja toisiinsa verrattuna.

Kokonaisuudessa opinnäytetyöprosessi sijoittui aikavälille kevät-syky 2015. Tammikuun aikana opinnäytetyöprosessi sai alkunsa, kun otin yhteyttä toimeksiantajaan Luoston Klubi ry:hyn. Maaliskuun aikana myös tapasin toimeksiantajan Luostolla sekä maaliskuun huhtikuun aikana toteutettiin kyläsuunnitelmakysely. Luoston kyläsuunnitelma valmistui kevään lopulla toukokuussa. Tästä huolimatta opinnäytetyön tekeminen jatkui vielä kesän yli syksylle. Valmiin opinnäytetyön palautin 14.9.2015.

Valmiin kyläsuunnitelman tekeminen oli yllättävän vaikeaa. Ensimmäiseksi yritin turhan vaikealla tavalla rakentaa lopullista kyläsuunnitelmaa ja päädyin lopulta luettelomaiseen kyläsuunnitelmaan, jota on käytetty myös muissa kyläsuunnitelmissa.

Toimeksiantajan kanssa oli hienoa työskennellä eikä yhteistyössä ollut mitään vaikeuksia. Olen erityisen tyytyväinen toimeksiantajan yhteydenpitoaktiivisuuteen ja siihen kuinka paljon apua sain tämän opinnäytetyön aikana.

Kyselyn vastauksia olisin toivonut enemmän. Uskoin, että kylän kehittäminen ja mahdollisuus vaikuttaa kylän tulevaisuuteen olisi kiinnostanut asukkaita enemmän. Pieneen vastaamisprosenttiin vaikuttivat mahdollisesti väärä ajankohta,

vääränlainen houkutin tai jokin muu seikka, minkä vuoksi vastaaminen ei herättänyt mielenkiintoa.

Jatkotutkittavaksi aiheeksi nousi kyselyn vastauksissa paljon huomiota saaneet toiveet aktiviteeteistä ja palveluista. Tätä kyläsuunnitelmaa tukemaan voisi tehdä kyselyn, jossa selvitetään mitä palveluita ja aktiviteettejä erityisesti toivottaisiin lisää. Opinnäytetyön aikana suoritetussa kyselyssä tuli hyvin esille toiveita, mutta uskon niitä olevan vielä lisää.

Toinen jatkotutkittava asia jatkossa voisi olla, miten Luoston kyläsuunnitelmassa nousseet parannettava asiat ovat toteutuneet. Tästä voisi tehdä kyselyn esimerkiksi viiden vuoden päästä. Samalla kerralla voidaan kartoittaa kyläläisten mielipide kylän tilanteesta kyseisellä ajankohdalla ja verrata muutosta vuoden 2015 kyläsuunnitelmankyselyyn.

LÄHTEET

- Ametistikaivos 2015. Etusivu. Viitattu 14.3.2015 <http://www.ametistikaivos.fi/>.
- Backa, P. 16 Teesiä kylätoiminnasta. Viitattu 6.4.2015 http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/yleist%C3%A4/16_teesia_kylatoiminnasta_valk_pohja.doc.
- Community Tool Box 2015a. SWOT Analysis. Viitattu 15.7.2015 <http://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/assessment/assessing-community-needs-and-resources/swot-analysis/main>.
- Community Tool Box 2015b. Conducting Surveys. Viitattu 17.2.2015 <http://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/assessment/assessing-community-needs-and-resources/conduct-surveys/main>.
- Finnair 2015. Etusivu. Viitattu 12.2.2015 <http://www.finnair.com/fi/fi/home-page>.
- Google maps 2015. Viitattu 12.2.2015 <https://www.google.fi/maps>.
- Haara, S. 2012. Kestävän kehityksen suunnittelukortit: Menetelmä kyläsuunnitteluun. Hämeen ammattikorkeakoulu. Kestävän kehityksen koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Hautajärvi, H. 2014. Autiotuvista lomakaupunkeihin, Lapin matkailun arkkitehtuurihistoria. Aalto yliopisto.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.
- Kela 2015. Lappi. Viitattu 28.8.2015 <http://www.kela.fi/orh-lappi>.
- Kozak, M. Baloglu, S. 2011. Managing and Marketing Tourist Destinations. Routledge.
- Kuisma, J. Mäkelä, M. 2015. Kylien tulevaisuus. Pole-Kuntatieto Oy.
- Kylätoiminta 2015. Hämeen Kylät ry. Viitattu 15.7.2015 <http://www.hameenkylat.net/kylatoiminta>.
- Kyselytutkimusten palkinnot 2015. SurveyMonkey Viitattu 15.7.2015 <https://fi.surveymonkey.com/mp/survey-rewards/>.
- Lapin Historiaa 2015. Viitattu 6.4.2015 http://www.lappi.fi/lappi/lapin_lumo/lapin_historiaa.
- Lappi 2015. Pyhä-Luosto. Viitattu 15.7.2015 <http://www.lappi.fi/matkailu/pyhaluosto>.
- Lappilaiset Kylät ry 2015. Kyläsuunnitelma. Viitattu 4.7.2015 <http://lapinkylatoiminta.lappi.fi/kylasuunnitelma>.
- Lentopaikat.fi 2015. Lentokentät kartalla. Viitattu 4.9.2015 <http://lentopaikat.fi/lentokentat-kartalla/>.

- Luontoon.fi 2015. Pyhä-Luoston historia. Viitattu 5.3.2015 <http://www.luontoon.fi/pyha-luosto/historia>.
- Luosto 2015. Etusivu. Viitattu 4.7.2015 [Luosto.fi](http://www.luosto.fi).
- Luosto Club Number One 2015. Toimintakertomus vuodelta 2014.
- Liiveri ry 2015. Viitattu 23.2.2015 http://www.liiveri.fi/images/Asukaskyselyn_malli.pdf.
- Maakansan kyläsuunnitelma 2006. Viitattu 29.5.2015 http://www.maakansa.com/uploads/2/7/5/2/27529167/maakansa_kylasuunnitelma_2006.pdf.
- Maaseutupoliittiset tavoitteet 2015. Raahen kaupungin keskustaajaman ulkopuolella sijaitseville kylille. Viitattu 6.4.2015 http://www.raahe.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/testi/embeds/testiwwwstructure/14073_Maaseutus suunnitelma.pdf.
- Paliskunnat 2015. Poro on Lapin matkailun johtotähti. 9.9.2015 <http://paliskunnat.fi/poro/matkailu/>.
- Pyhä 2015. Etusivu. Viitattu 15.7.2015 <http://pyha.fi>.
- Pyhä-Luoston matkailun tunnuslukuja 2015. Viitattu 21.8.2015 <http://www.artravelconsulting.com/tuoteryhmat/documents/Pyhaluosto1014.pdf>.
- Raatikainen, O. 2009. Konginkangas kyläsuunnitelma 2010-2015. Viitattu 29.5.2015 http://www.konginkangas.fi/uploads/pdf/KK_kylayhdistys/kylasuunnitelma/KONGINKANKAAN%20KYLÄSUUNNITELMA%202010-2015.pdf.
- Ravintola Kerttuli 2015. Viitattu 14.3.2015 <http://www.luoston-kerttuli.fi/fi>.
- Retusen kyläyhdistys ry 2009. Retusen kyläsuunnitelma 2009-2025. Viitattu 29.5.2015 <http://www.kaavi.fi/showattachment.asp?ID=975&DocID=1042>.
- Sanakirja 2015. Viitattu 15.7.2015 <http://www.suomisanakirja.fi/kyl%C3%A4>.
- Soini, M. 2015. Jatkosuunnitelma. Sähköposti Tommi.Repo@edu.lapinamk.fi 17.7.2015. Tulostettu 23.7.2015.
- Suomen Kylätoiminta ry 2015a. Vuoden Kylän, Tiennäyttäjien ja Vuoden Maaseutukasvon valinta Viitattu 29.7.2015 <http://www.kylatoiminta.fi/fi/kylatoiminta/vuoden-kylaen-ja-tiennaeyttaejien-valinta.html>.
- Suomen Kylätoiminta ry 2002b. Kyläsuunnitelma. Tulevaisuuden työväline. Viitattu 29.7.2015 <http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/yleist%C3%A4/Kylasuunnitteluopas.pdf>.
- Tilastokeskus 2015a. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen erot. Viitattu 15.7.2015 <https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/01/07/>.
- Tilastokeskus 2015b. Etusivu. Viitattu 12.2.2015 <http://www.tilastokeskus.fi/>.
- Tähtien Erämaa. Luoston matkailukeskustan toiminnallinen masterplan –suunnitelma. 2014.

VR 2015. Kaukoliikenteen rataverkko ja tärkeimmät rautatieasemat. Viitattu 12.2.2015 <https://www.vr.fi/cs/vr/fi/etusivu>.

Välisalo, T. 2007. Kyläsuunnitelman teko-ohjeet. Viitattu 16.2.2015 http://www.liiveri.fi/images/Kyl%C3%A4suunnitelman_teko-ohjeet.pdf.

LIITTEET

- Liite 1. Paperiversio Asukaskysely
- Liite 2. Sähköinen Asukaskysely
- Liite 3. Luoston kyläsuunnitelma

ASUKASKYSELY LUOSTON KYLÄSUUNNITELMAA VARTEN

Hei! Opiskelen Rovaniemellä Lapin Ammattikorkeakoulussa matkailualaa. Olen teke-
mässä opinnäytetyönä kyläsuunnitelmaa Luoston kylälle ja tarvitsen teidän apua. Nyt
kannattaa olla aktiivinen, koska voit todella vaikuttaa asioihin! Kyselyn tulokset menevät
Sodankylän kunnan päättäjien tietoon. Tällä kyselyllä kartoitetaan asukkaiden mieli-
piiteitä omasta kylästä; mitkä asiat Luoston kylällä ovat hyvin ja mitkä asiat kaipa-
isivat pa-
rantamista? Kyselyn vastauksia haetaan kyläsuunnitelman tekemistä varten. Kyläsuun-
nitelma on kyläläisten näkemys siitä, mihin suuntaan ja miten kylää yhdessä kehitetään.
Kyläsuunnitelma tehdään kylän toiminnan aktivoimiseksi ja kylän kehittämishankkeiden
käynnistämiseksi. Vastaamalla osallistut Luoston kylän tulevaisuuden suunnitteluun ja
kehittämiseen! Voit vastata kyselyyn yksin tai perhekuuntana.

Palauta tämä kysely viimeistään 10.4.2015 mennessä Ravintola Luoston Kerttuliin
(Hartsutie 1) sijaitsevaan palautuslaatikkoon.

Vastanneiden kesken arvotaan kaksi pizza lahjakorttia.

Terveisin,
Tommi Repo

KYSELYN VASTAUSOHJEET

KÄYTÄ VASTAAMISEEN TÄTÄ LOMAKETTA!

Merkitse vaihtoehto kysymyksissä X:llä itsellesi sopiva kohta. Kirjalliset vastaukset kir-
joitetaan kysymysten alapuolelle viivoille.

A. VASTAAJAN/VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

1. Kyselyyn vastaamiseen osallistui taloudestamme ___ henkilöä (vastaa numerolla)
2. ___ Asun vakituisesti Luostolla
___ En asu vakituisesti Luostolla

B. KYSYMYKSIÄ KYLÄN NYKYISYYDESTÄ JA TULEVAISUUDESTA

1. Millainen on mielestäsi kylän ilmapiiri? Onko kylällä yhteistoimintaa ja talkoohenkeä? _____

2. Mitkä ovat mielestänne kylän valtit? Mainitkaa kolme MYÖNTEISINTÄ asiaa:

3. Mainitkaa kolme TÄRKEINTÄ asiaa, jotka kaipaisivat parantamista:

4. Mitkä ovat mielestänne KIIREELLISIMMÄT asiat, joihin tulisi tarttua Luoston kylän kehittämiseksi?

5. Minkälaista yhteis- tai harrastustoimintaa toivot tai mihin olisit valmis osallistumaan?

6. Mitä palveluita kaipaavat kylälle?

Olisitko valmis maksamaan näistä palvelusta? __ kyllä __ en

7. Olisitko valmis ryhtymään tuottamaan jotakin palvelua Luoston kylälle? Mitä? (esim. perhepäivähoitaja)

8. Luoston palveluista, tapahtumista ja Luostolla toimivista yrittäjistä on saatavissa tietoa

Hyvin

Kohtalaisesti

Heikosti

9. Millä tavalla toivoisitte saavanne tietoa kylän tapahtumista ja palveluista? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

Kotiin jaettavilla tiedoilla

Kylän kotisivujen kautta

Sähköpostilla

Paikallislehden palstailmoituksista

Yhteisissä asukasilloissa

Ilmoitustaulu

Muu, miten: _____

10. Mitä kylän lapset ja nuoriso tarvitsevat?

11. Mitä konkreettisia toimia tarvittaisiin asumisviihtyvyyden lisäämiseksi?

12. Mitä luonnon ja maiseman hoitamiseksi kylässä tulisi tehdä?

13. Minkälaisiin talkootöihin olisit valmis osallistumaan? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

rakentaminen

maisemanhoito

lasten kerhotoiminnan järjestäminen

juhlien ym. järjestäminen

tietotekninen tuki

kotisivujen päivittäminen

tekstin kirjoittaminen kotisivuille

lastenhoidon palvelurinkiin osallistuminen

yhdistys- tai hanketoimintaan osallistuminen

muu, mikä: _____

muu, mikä: _____

en halua osallistua, miksi: _____

14. Vapaa sana:

Nimi ja yhteystiedot jos haluat osallistua arvontaa, josta voi voittaa 2 pizza lahjakorttia
(vapaaehtoinen)

Kiitoksia vastauksista ja hyvää kevään jatkoa!

ASUKASKYSELY LUOSTON KYLÄSUUNNITELMAA VARTEN

Hei! Opiskelen Rovaniemellä Lapin Ammattikorkeakoulussa matkailualaa. Olen teke-
mässä opinnäytetyönä kyläsuunnitelmaa Luoston kylälle ja tarvitsen teidän apua. Nyt
kannattaa olla aktiivinen, koska voit todella vaikuttaa asioihin! Kyselyn tulokset menevät
Sodankylän kunnan päättäjien tietoon.

Tällä kyselyllä kartoitetaan asukkaiden mielipiteitä omasta kylästä; mitkä asiat Luoston
kylällä ovat hyvin ja mitkä asiat kaipaisivat parantamista?

Kyselyn vastauksia haetaan kyläsuunnitelman tekemistä varten. Kyläsuunnitelma on ky-
läläisten näkemys siitä, mihin suuntaan ja miten kylää yhdessä kehitetään. Kyläsuunni-
telma tehdään kylän toiminnan aktivoimiseksi ja kylän kehittämishankkeiden käynnistä-
miseksi. Vastaamalla osallistut Luoston kylän tulevaisuuden suunnitteluun ja kehittämi-
seen! Voit vastata kyselyyn yksin tai perhekuuntana.

Vastanneiden kesken arvotaan kaksi pizzalahjakorttia.

Terveisin,

Tommi Repo
Puh. 0400724930

VASTAAJAN/VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

1. Kuinka monta henkilöä kyselyyn vastaamiseen osallistui taloudestanne? *

Lukumäärä _____

2. Asun vakituisesti Luostolla? *

Kyllä

En

KYSYMYKSIÄ KYLÄN NYKYISYYDESTÄ JA TULEVAISUUDESTA

**3. Millainen on mielestäsi kylän ilmapiiri? Onko kylällä yhteistoimintaa ja tal-
koohenkeä? ***

4. Mitkä ovat mielestänne kylän valtit? Mainitkaa kolme MYÖNTEISINTÄ asiaa *

5. Mainitkaa kolme TÄRKEINTÄ asiaa, jotka kaipaisivat parantamista *

6. Mitkä ovat mielestänne KIIREELLISIMMÄT asiat, joihin tulisi tarttua Luoston kylän kehittämiseksi? *

7. Minkälaista yhteis- tai harrastustoimintaa toivot tai mihin olisit valmis osallistumaan? *

8. Mitä palveluita kaipaavat kylälle? *

9. Olisitko valmis maksamaan näistä palvelusta? *

- Kyllä
 En

10. Olisitko valmis ryhtymään tuottamaan jotakin palvelua Luoston kylälle? Mitä? (esim. perhepäivähoitaja, kerhotoiminta) *

11. Luoston palveluista, tapahtumista ja Luostolla toimivista yrittäjistä on saatavissa tietoa *

- Hyvin
 Kohtalaisesti
 Heikosti

12. Millä tavalla toivoisitte saavanne tietoa kylän tapahtumista ja palveluista? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Kotiin jaettavilla tiedoilla
 Kylän kotisivujen kautta
 Sähköpostilla
 Paikallislehden palstailmoituksista
 Yhteisissä asukasilloissa
 Ilmoitustaulu
 Muu, miten

13. Mitä kylän lapset ja nuoriso tarvitsevat? *

14. Mitä konkreettisia toimia tarvittaisiin asumisviihtyvyyden lisäämiseksi? *

15. Mitä luonnon ja maiseman hoitamiseksi kylässä tulisi tehdä? *

16. Minkälaisiin talkootöihin olisit valmis osallistumaan? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Rakentaminen
- Maisemanhoito
- Lasten kerhotoiminnan järjestäminen
- Juhlien ym. järjestäminen
- Tietotekninen tuki
- Kotisivujen päivittäminen
- Tekstin kirjoittaminen kotisivuille
- Lastenhoidon palvelurinkiin osallistuminen
- Yhdistys- tai hanketoimintaan osallistuminen

Muu, mikä

Muu, mikä

En halua osallistua, miksi

17. Vapaa sana (vapaaehtoinen)

18. Nimi ja yhteystiedot jos haluat osallistua arvontaa, josta voi voittaa 2 pizzalahjakorttia (vapaaehtoinen)

Etunimi _____

Sukunimi _____

Matkapuhelin _____

Sähköposti _____

LUOSTON KYLÄSUUNNITELMA

Lyhyesti kirjoitettuna kyläsuunnitelmalla on tarkoituksena kartoittaa kylän heikkoudet ja vahvuudet. Tämä suunnitelma on yksi työkalu kylän kehittämisessä jatkossa.

Luoston kyläsuunnitelma on tehty Luoston kylän asukkaiden ja mökin omistajien kyselyn vastausten perusteella. Kysely jaettiin 133 talouteen ja vastauksia tuli 24. Vastaukset jakautuivat tasan vakituisesti asuvien kanssa ja mökkien omistajien kanssa.

Kyläsuunnitelma on laadittu kevään-syksyn 2015 aikana osana opinnäytetyötä. Kyläsuunnitelma tulee sisältämään historia osion, jossa on lyhyesti kerrottu Luoston ”synnystä.” Tämän jälkeen listaan kylän vahvuudet ja heikkoudet kyselyn vastausten perusteella. Tulevaisuutta käsitellään mahdollisuuksina ja uhkina kyselyn vastausten ja yleisennäkökulman perusteella. Lisäksi suunnitelmassa käydään läpi muita kyselyn aihealueita kuten tiedonkulkua, maisemointia ja talokootiä.

HISTORIA

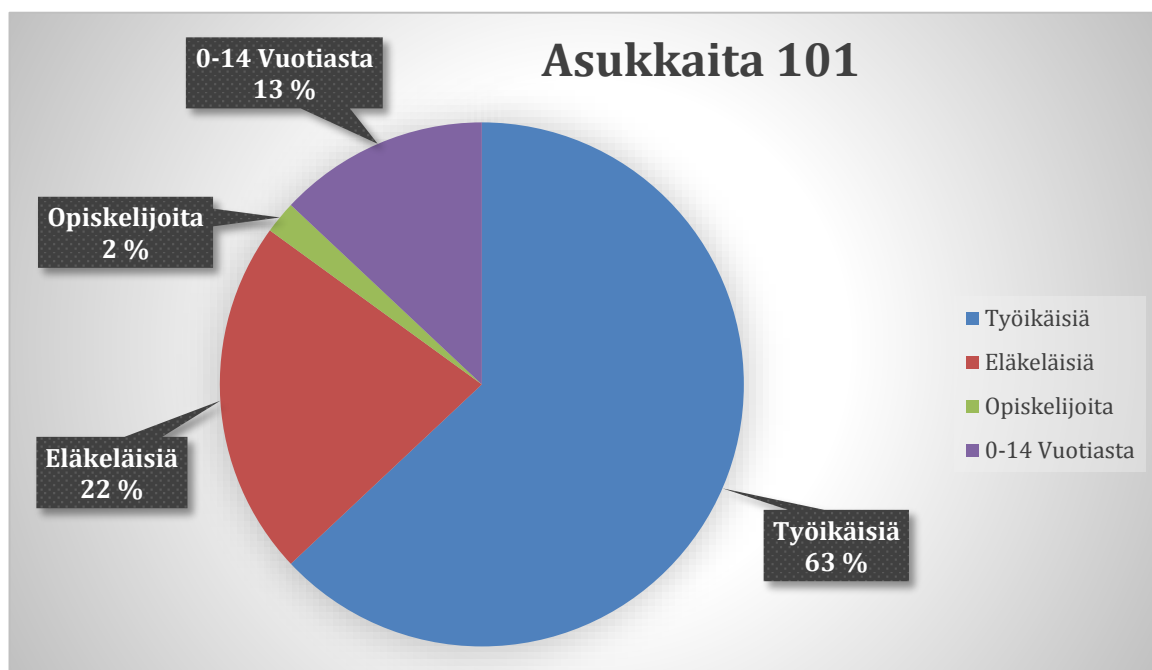
Luoston alueella keskityttiin poro- ja metsäelinkeinoon ennen kuin alueelle kasvoi oma matkailukeskus. Savottakulttuurilla varsinkin oli suuri merkitys 1920 ja 1930 luvuilla, koska läheisyydessä sijaitsee Kitinen, joka oli tärkeä uittojoki. Luostolta on edelleen mahdollista löytää tukkitalojen raunioita. 1960 luvun lopulla Luoston aluetta alettiin kehittää virkistys- ja matkailualueeksi (Luosto; Luontoon.fi).

Metsähallitus vahvisti Luostoon alueen puisto- ja luonnonhoitometsäksi vuonna 1964. Tätä voidaan pitää eräänä matkailutoiminnan lähtölaukauksena. Lasketelurinteet ja hiihtohissit Luostolle rakennutti Sodankylän kunta vuonna 1966. Tontit ydinalueella olivat varattuna yhtiöiden ja yhteisöjen lomarakennuksille. Metsähallituksen määräyksestä nämä rakennettiin paikkakunnalta saatavista kelohongasta ja Kaarestunturin kivistä. Aikaseksi saatiin yhtenäinen alue,

koska rakentamista ohjattiin tarkasti kaavamääräyksillä ja edellytyksenä myös oli käyttää paikallismateriaaleja. (Hautajärvi 2014, 278).

LUOSTO LUVUIN

Seuraavat tiedot on poimittu Tilastokeskuksen (2015) sivuilta ja ne on kerätty vuoden 2014 joulukuussa.

Kuvio 1. Asukkaiden lukumäärä Luostolla (Tilastokeskus 2015.)

- Asukkaiden keski-ikä on 48 vuotta
- Talouksien koko keskimäärin 1,8 henkilöä/talous
- Lomamökkejä 296 kpl
- Vuodepaikkoja yhteensä n. 4000. Myynnissä olevia rekisteröityjä paikkoja n 750
- Työpaikkoja alueella on 116, joista 110 palveluammattissa.

VAHVUUDET

YMPÄRISTÖ

- Rauhallinen ja sopivan pieni
- Luontokeskeinen
- Ympäröivä luonto
- Kelomaisemat
- Ulkoilumahdollisuudet
- Rakennuskaava

LIIKENNEYHTEYDET

- Rovaniemi
- Sodankylä
- Pyhä

KYLÄN ILMAPIIRI

- Yhteistyö ja talkoohenki
- Ystävällinen palvelu
- Naapurisuhteet

MUUT

- Omaleimaisuus
- Kansalaisopisto

HEIKKOUEDET/PARANNETTAVAA

MATKAILU/MATKUSTUS

- Kotimaisten asiakkaiden huomioiminen
- Lentokenttäkuljetukset (Kimppakuljetus nettisivut)
- Bussiyhteydet Rovaniemeltä järkeviksi (Busseihin kyltit)
- Uusi hotelli
- Linja-auto yhteys Sodankylään ja takaisin
- Yhteisiä matkoja muihin lapin kyliin

YMPÄRISTÖ/ASUMINEN

- Keskustan maisemointi
- Rakennukset muistuttamaan lapin luontoa
- Kelkkareittejä mökeille
- Ilmeen ja maineen modernisointi
- Lisää nuotiopaikkoja
- Turvallisuus
- Puhtaus
- Teiden kunnossapito
- Sopivuus perheille
- Loma-asunnon muuttaminen vakituiseksi asunnoksi
- Nettiyhteys

LASKETTELURINNE

- Hissi/hissejä lisää
- Laskettelurinteen uudistaminen

AKTIVITEETIT

- Kesälle enemmän tekemistä
- Keski-ikäisille/vanhemmille iltaohjelmaa
- Yksien käsien takana tapahtumat
- Nuorisotilat
- Asukas iltoja/kyläkahvittelua
- Toimintaa ympärivuodeksi

PALVELUT

- Liikekeskus
- Jätelajittelu paremmaksi
- Uudet yrittäjät
- Yhteinen tiedotuskanava (nettisivut)

MUUT

- Mainostaminen

Varsinkin palvelujen ja toiminnan vähäisyys nousi esille kyselyjen vastauksista. Myös sesonkien ulkopuolelle haluttiin varsinkin lisää aktiivisuutta. Tämän takia teen erikseen listan toivotuista palveluista ja toiminnasta joita siis toivotaan lisää tai parannettavaksi.

TOIVOTTUJA PALVELUJA JA TOIMINTAA

PALVELUT	TOIMINTA
<ul style="list-style-type: none"> • Kauppaan laajempi valikoima • Posti • Alko palvelu • Ravintola • Baari • Kioski • Moottorikelkka vuokrausta yksittäisille henkilöille eikä vain ryhmille • Parturi/kampaamo • Polttoaineenjaku • Kirkkopalveluja • Lääkäripalvelua esimerkiksi kaksi kertaa kuukaudessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Frisbeegolf • Golf • Keilaus • Sisäliikuntaa varten tilat • Vanhemmalle väestölle hyvinvointiliikuntaa • Luistelurata • Käsityökursseja • Kielikursseja • Seurankunta toimintaa esimerkiksi hartauksia, lauluiltoja ja lumikirkko • Kylän oma vapaapalokunta • Tori viikonloppuisin jossa tarjolla lähiruokaa • Kävelyreitille puistonpenkkejä

MAHDOLLISUUDET	UHAT
<ul style="list-style-type: none"> • Luonnon ja ympäristö käyttäminen • Houkutteleva ympäristö sekä uusille asukkaille että mökin omistajille • Mahdollisuudet uusille yrittäjille • Talkoohenki on vahva ja mahdollistaa tapahtumien järjestämisen 	<ul style="list-style-type: none"> • Talouden tilanne voi karsia palveluita ja toimintaa • Asukkaiden keski-ikä nousee, eikä tule nuoria asukkaita • Lapin eristyminen voi vaikeuttaa Luoston saavuttamista

LUOSTON MATKAILU

Tämän kyläsuunnitelman tarkoitus oli keskittyä vakituisiin asukkaisiin ja mökin omistajiin. Luosto on kuitenkin matkailusta tunnettu, eikä sitä voi jättää huomiotta kyläsuunnitelmasta. Matkailulla on suuri vaikutus kylän asukkaisiin ja kylän olemassa ololle. Matkailu on suurin työllistäjä ja tulonlähde.

- Vahvuus: tuo rahaa ja työllistää
- Heikkous: talvi painotteisuus
- Mahdollisuus: paljon kehitys suuntia
- Uhka: vierailijoiden vähäisyys

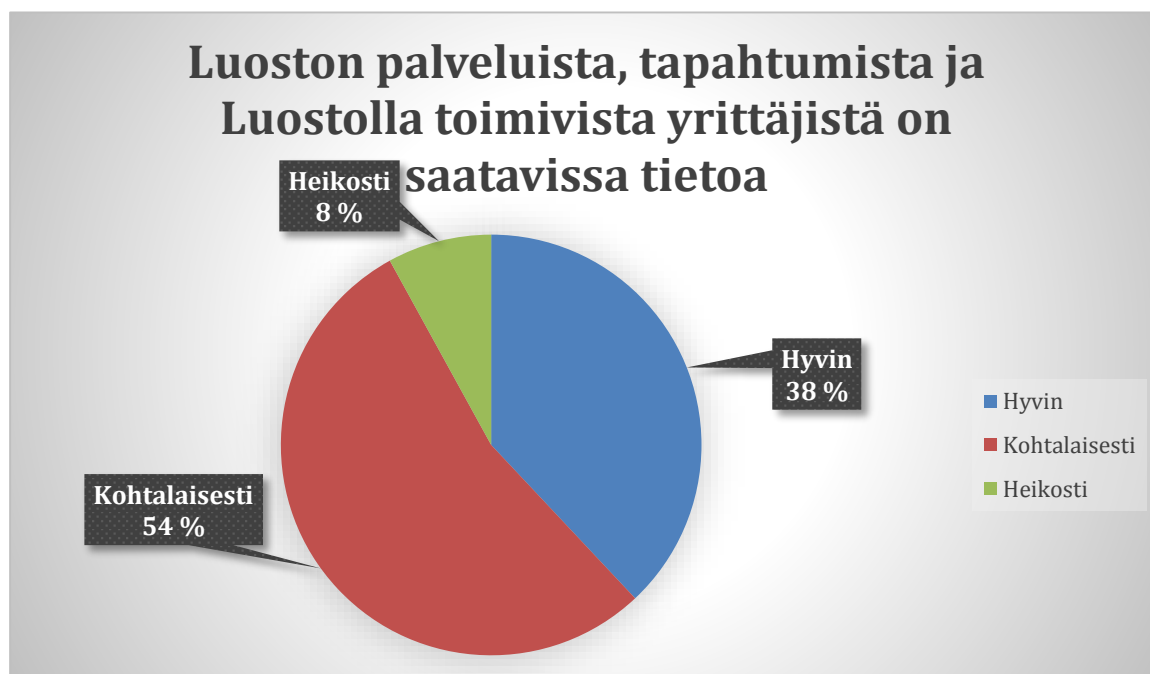
Kyselyn tuloksista tulee ilmi, että Luoston kylä tarvitsee päivitystä. Tämä tukisi asukkaiden elinoloja, mutta myös matkailua. Laskettelurinteelle kaivattiin päivitystä kuten uutta hissiä. Parissa vastauksessa luki, että kaivataan uusia yrittäjiä ja jopa uutta hotelleja ja haluttiin palvelu josta voi vuokrata moottorikelkan myös vain yksi henkilö. Ehdotuksena oli myös Kitisen käyttöä kehittää matkailijoiden tarpeisiin.

Edellisestä listauksesta huomaa että olen sijoittanut matkailun kaikkiin neljään kohtaan: vahvuuteen, heikkouteen, mahdollisuuteen ja uhkaan. Matkailuhan on kylän tärkeimpiä vahvuuksia ja sitä kautta tulee eniten tuloja. Matkailu on myös merkittävä työllistäjä Luoston kylällä.

Matkailun suurin merkittävyys onkin sekä heikkous että uhka. Pääasiassa matkailu Luostolla keskittyy talveen, minkä takia uhkaksi nousee ilmaston merkitys. Mitä jos tulee heikko talvi? Lumi tulee myöhään talvella tai luminen aika jää vähäiseksi muutenkin? Toinen vaikuttaja tietenkin on matkailijoiden määrä. Eihän sitä rahaa tule ilman asiakkaita. Kolmantena uhkana on Lapin eristäytyminen. Liikenneyhteyksiä karsitaan taloudellisista syistä ja samalla syrjäisemmät seudut jäävät vaikeasti tavoitettavaksi. Heikko kannattavuus matkailussa tietenkin lopulta vähentää työpaikkoja.

Uhkien ja heikkouksien tasapainoksi ovat mahdollisuudet. Matkailua on mahdollista kehittää melkein loputtomiin ja matkailu vaatii päivittämistä ja kehittämistä nopeaan tahtiin. Matkailussa trendit vaihtuvat ja myös kohteet vaativat välillä pientä uudistumista jotta houkuttelevuus pysyy yllä. Luoston ympäristö tarjoaa hyvät mahdollisuudet kehittää kesämatkailua. Alueella käy saksalaisia keksällä, mutta vielä on matkaa talven lukuihin.

TIEDOTTAMINEN JA VIESTITTÄMINEN ASUKKAILLE

Kuvio 2. Tyytyväisyys tiedonsaantiin

Kuvio 3. Tiedottaminen kylän tapahtumista ja palveluista

Ehdotuksena tuli myös radiossa esimerkiksi Kajaus kanavalla

KYLÄN NUORILLE TOIVOTUT PALVELUT JA AKTIVITEETIT

- Lapsiparkki
- Kerhoja
- Harrastustiloja
- Pelivälineitä
- Nuorisotila
- Rinteen kehittäminen
- Alennusta hissilippuihin
- Luistelurata
- Toimintaa sesonkiajalla
- Leikkipuisto

LUONNON JA MAISEMAN TOIVOTUT PARANNUKSET

- Valistusta luonnossa liikkumisesta
- Yhteistyötä metsähallituksen kanssa maisemointi asioissa
- Kaava-alueelle enemmän maisemointihakkuita
- Viheralueet puistomaisina (kansallispuiston vastakohta)
- Pensaikkojen raivaamista
- Jäteastioiden tyhjentäminen ajallaan
- Linnunpönttöjä lisää
- Koirien jätöksiä liikaa
- Ulkoilureittien kunnossapidossa parannettavaa
- Tunturin ja kylän välistä metsää harvennettava
- Vanhat lahot puut pois talojen ja parkkipaikkojen vierestä
- Tienvarsien raivaus
- Asukkaiden risusavotat
- Yleisilme siistimmäksi
- Retkeilyreittien kyltit paikoin sekavia eli opasteet kuntoon
- Metsänraivaamista ja siistimistä kyläraitilla ja lähiympäristössä

Kuvio 4. Talkootöihin osallistuminen

Muita ehdotuksia olivat: kirkolliset juhlat/toimitukset ja VPK toiminta

VAPAA SANA

Vapaa sana kohtaan ei tullut paljon vastauksia, mutta toivottiin lisää yhteistyötä ja vuoro puhelua Luoston ja kunnan kanssa. Eräs vastaaja myös mietti ovatko nykyiset liikenneyhteydet toimivia matkailijoiden näkökulmasta katsottuna? Kyläpäälliköltä toivottiin enemmän tekoja. Yksi vastaajista epäili kunnan jarruttavan alueen kehittymistä ja asuntojen rakentamista alueelle. Kyläkauppiaan toimintatapaan sesonkienaikana ei oltu tyytyväisiä. Kyläseurasta toivottaisiin avoimempaa asukkaille ja liittymistä pitäisi helpottaa sekä tiedotusta halutaan lisää, vaikka asukkaita koskien.